

Człowiek i jego wolność wobec państwa w filozofii Tomasz Hobbesa

Thomas Hobbes, jeden z najważniejszych filozofów politycznych XVII wieku, znany jest przede wszystkim ze swojej teorii umowy społecznej i swojego pesymistycznego poglądu na naturę ludzką. Jego prace, zwłaszcza „Lewiatan”, ukazują szczegółową analizę relacji między człowiekiem a państwem oraz zarysowują koncepcję wolności jednostki wobec władzy państwowej. Aby zrozumieć, jak Hobbes postrzegał te zagadnienia, należy bliżej przyjrzeć się jego koncepcjom stanu natury, umowy społecznej oraz roli suwerena.

Hobbes zaczyna swoją analizę od stanu natury, który przedstawia jako stan permanentnego konfliktu i niepewności. W stanie natury, według Hobbesa, nie ma żadnej władzy mogącej narzucać prawa, co prowadzi do „wojny wszystkich przeciwko wszystkim”. W takim stanie ludzie są równi w swoich zdolnościach do wyrządzania krzywdy i kierują się przede wszystkim instynktem przetrwania. Hobbes uważa, że naturalnym prawem człowieka jest dążenie do przetrwania, co prowadzi do stanu permanentnej niepewności i strachu przed śmiercią.

Aby uniknąć takiego chaosu, ludzie decydują się na zawarcie umowy społecznej. W ramach tej umowy jednostki zrzekają się części swojej naturalnej wolności i przekazują ją suwerenowi, który zobowiązuje się do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku. Suweren, będący uosobieniem władzy państwowej, otrzymuje absolutną władzę, aby skutecznie kontrolować społeczeństwo i zapobiegać powrotowi do stanu natury. Hobbes podkreśla, że tylko suweren z nieograniczoną władzą jest w stanie zapewnić pokój i bezpieczeństwo.

Wolność jednostki w systemie Hobbesa jest ściśle związana z

koncepcją suwerenności. W stanie natury jednostka ma teoretycznie nieograniczoną wolność, ale jest ona iluzoryczna z powodu ciągłego zagrożenia ze strony innych. Dopiero w ramach państwa, pod rządami suwerena, jednostka może cieszyć się rzeczywistą wolnością w ramach narzuconych praw i porządku. Wolność, według Hobbesa, nie polega na braku jakichkolwiek ograniczeń, lecz na możliwości działania w granicach ustanowionych przez prawo.

Hobbes widzi państwo jako mechanizm niezbędny do zapewnienia stabilności i ochrony. Suweren nie jest ograniczony przez prawa poddanych, ale poddani mają obowiązek posłuszeństwa, ponieważ w zamian za to otrzymują bezpieczeństwo i ochronę. Hobbes argumentuje, że posłuszeństwo wobec suwerena jest warunkiem sine qua non istnienia społeczeństwa. Państwo, czyli Lewiatan, staje się strażnikiem pokoju i porządku, a jego absolutna władza jest uzasadniona przez konieczność uniknięcia powrotu do stanu natury.

Jednakże w tej koncepcji pojawia się pytanie o granice władzy suwerena i wolności jednostki. Hobbes jest zdecydowanym zwolennikiem absolutnej władzy, ale jednocześnie uznaje, że suweren nie powinien działać w sposób arbitralny i okrutny, ponieważ może to prowadzić do destabilizacji. W jego ujęciu, prawa suwerena są szerokie, ale władza powinna być sprawowana w sposób racjonalny i celowy, aby spełniać swoje podstawowe zadanie – ochronę życia i mienia obywateli.

Hobbesowska koncepcja wolności i państwa była rewolucyjna w kontekście XVII wieku, ale również kontrowersyjna. Wielu krytyków zarzucało Hobbesowi, że jego wizja absolutnej władzy suwerena prowadzi do tyranii i nadużyć. Jednakże Hobbes bronił swojego stanowiska, argumentując, że alternatywą dla silnego państwa jest chaos i wojna, a wolność jednostki w ramach dobrze funkcjonującego państwa jest większa niż w stanie natury.

Współcześnie myśl Hobbesa jest analizowana i interpretowana w

kontekście różnych systemów politycznych. Jego koncepcje suwerenności, umowy społecznej i relacji między jednostką a państwem wciąż stanowią punkt odniesienia w debatach nad naturą władzy i wolności. W kontekście demokracji liberalnej, idea suwerena jako absolutnego władcy jest często krytykowana, jednakże elementy hobbesańskiej filozofii można odnaleźć w koncepcjach państwa zapewniającego porządek i bezpieczeństwo.

Filozofia Thomasa Hobbesa przedstawia człowieka jako istotę, która w stanie natury jest narażona na nieustanne niebezpieczeństwo, a prawdziwą wolność może osiągnąć jedynie w ramach stabilnego państwa pod rządami suwerena. Hobbes postrzega umowę społeczną jako niezbędną dla ustanowienia porządku i ochrony jednostki. Chociaż jego koncepcje budziły i wciąż budzą kontrowersje, pozostają one kluczowe dla zrozumienia relacji między człowiekiem a państwem oraz natury władzy politycznej.

Jeżeli potrzebujesz konsultacji przy pisaniu pracy licencjackiej lub magisterskiej, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - pomoc w pisaniu prac w granicach dozwolonych prawem